

Борис Грінченко

Зібрання творів
Фольклористична спадщина

Книга 2

Борис Грінченко

ЗІБРАННЯ ТВОРІВ

Друкується згідно з постановою
Верховної Ради України від 4 липня 2012 р. № 5050-VI
«Про відзначення 150-річного ювілею Бориса Грінченка»

Керівник проекту, голова редакційної ради
Огнев'юк В. О., ректор Київського університету імені Бориса Грінченка,
доктор філософських наук, професор, академік НАПН України

Редакційна рада

Яременко В. В. (науковий редактор), *Винникова Н. М.*,
Мовчун А. І., *Сухомлинська О. В.*, *Степченко О. П.*, *Гальченко С. А.*

Видання підготовлене науковцями науково-дослідної лабораторії
гріненкознавства Київського університету імені Бориса Грінченка

Київський університет імені Бориса Грінченка
Київ • 2018

Борис Грінченко

ЗІБРАННЯ ТВОРІВ

Фольклористична спадщина

Книга 2

Київський університет імені Бориса Грінченка
Київ • 2018

УДК 821.161.2-9Грінченко
Г 85

Схвалено до друку Вченою радою
Київського університету імені Бориса Грінченка
(протокол №10 від 26 жовтня 2017 року)

Упорядники:

Ольга Бурко, Антоніна Мовчун, Василь Яременко,
співробітники науково-дослідної лабораторії грінченкознавства
Київського університету імені Бориса Грінченка

Передмова, коментарі, примітки:

А. І. Мовчун

Грінченко Борис

Зібрання творів. Фольклористична спадщина. Кн. 2 / Б. Грінченко ; Київ.
ун-т ім. Б. Грінченка ; упоряд. О. В. Бурко, А. І. Мовчун, В. В. Яременко ; голова
ред. ради, кер. проекту В. О. Огнев'юк ; передм., комент., прим. А. І. Мовчун. —
К. : [Київ, ун-т ім. Б. Грінченка], 2018. — 616 с.
ISBN 978-617-658-014-0
ISBN 978-617-658-050-5 (Кн. 2)

До другої книги «Фольклористичної спадщини» включено збірка словесної народної
творчості (народні думи і пісні), видані Б. Грінченком, та нараховані народні твори (казки,
оповідання, народні анекдоти) в обробці Б. Грінченка. Цінними є оригінальні твори автора,
написані на народні сюжети, та зібрані ним п'ятьки словесної творчості, що публікують-
ся нами вперше з автографів Б. Грінченка.

Для науковців, викладачів, учителів, студентів, учнів і широкого загалу читачів.

УДК 821.161.2-9Грінченко

ISBN 978-617-658-014-0
ISBN 978-617-658-050-5 (Кн. 2)

© О. В. Бурко, А. І. Мовчун, В. В. Яременко,
упорядкування, 2018
© А. І. Мовчун, передмова, коментарі, примітки, 2018
© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2018

УЖИНОК БОРИСА ГРІНЧЕНКА З «НАРОДНЬОГО ПОДЛЯ»

Ше на початку творчого шляху Б. Грінченко зрозумів,
що ментальність народу, особливості його психіки, джерела
культурних традицій та різних видів мистецтва містяться
в глибинах і обширах етнографії та народної словесної творчості,
пізнанні означених поняттями «фольклор», «усна народна творчість»,
ширше — етнологія. А вже фольклор як феномен духовності виник ще
в дорічковому укладі людського суспільства. Саме усними словесни-
ми творами людина почала самовиражатися і самоідентифікуватися,
фіксувати і передавати набуті знання та досвід виживання, формувати
культурні та побутові традиції своєї спільноти.

Термін «фольклор» запровадив у науковий обіг англійський архео-
лог Вільям-Джон Томсон 1846 року в статті «The Folklore» на позначен-
ня «неписаної історії, що фіксує залишки давніх вірувань, звичаїв і по-
дібного в сучасній цивілізації»: 1879 року англійським фольклорним
товариством це поняття було визнане офіційно. Відтоді предметне
поле фольклору то розширювалося, то звужувалося. Спершу ним по-
значали всі явища матеріальної та духовної культури народу, пізніше —
тільки народну словесність, народну поезію, усну народну творчість
наративних жанрів — прислів'я, приказки, оповідання, казки, перека-
зи тощо.

Слов'янські дослідники надавали перевагу поняттям «усна народ-
на словесність» (Ф. Буслаєв), «народна словесність» (О. Веселовський,
О. Потебня, Б. Грінченко), «народна поезія» (І. Франко); в українській
науці ХХ ст. переважували термини «усна народна творчість», «народ-
на поетична творчість», «усна народнопоетична творчість». Для по-
долання термінологічної невпорядкованості, притаманної новітнім

* Давнович М. В. Українська усна народна творчість: навч. посіб. / М. В. Давнович, З. В. Давнович. —
К.: Знання-Прес, 2006. — 591 с.